

Mitä on sisällönkuvailu

Esko Siirala

Helsingin yliopiston kirjasto

HELKA-kirjastojen sisällönkuvailuiltaapäivä 09.09.2015

-
- Sisällönkuvailu on aineistojen aiheiden ja teemojen kuvailua.
 - Kuvailu auttaa tiedonhakijaa löytämään sisällöllisesti relevantin aineiston kattavasti ja helposti.
 - Se on olennainen osa laadukasta metadataa.
 - Sisällönkuvailu vastaa bibliografisen kuvailun tavoitteesta kahteen: löytämiseen ja valintaan nimenomaan haettavan aineiston sisällön perusteella.

- Kuvailtaessa tietoaineistoja käyttäjäkunnan tarpeet täytyy pitää mielessä.
- Asiakaslähtöisyys edellyttää myös läpinäkyvyyttä; käytetyt välineet ja eri aineistoryhmien kuvailukäytännöt tuodaan asiakkaiden tietoon.
- Sisällönkuvailu tarjoaa mahdollisuuden lähestyä aineistoa sekä yleisemmällä että tarkemmalla tasolla hyödyntäen sekä luokitusten että asiasanastojen ja ontologioiden tarjoamia mahdollisuuksia

- Johdonmukaisuus aihealueen ja kokoelman suhteen on olennaisen tärkeää aineiston kattavan löytyvyyden takaamiseksi.
- Sisällönkuvailu perustuu aina yhteisesti sovittujen käytäntöjen noudattamiseen ja yhteisiin työvälineisiin.
- Asiasanastojen, ontologioiden ja luokitusten käyttö lisää sisällönkuvailun tasalaatuisuutta.

- Tasalaatuisuus mahdollistaa tulevaisuudessa linkitetyn datan käytön tiedonhaun perustana, jolloin voidaan tuottaa nykyistä parempia hakutuloksia ilman, että asiakkaiden tarvitsee itse tuntea sisällönkuvailuvälineitä.
- Myös uudet käsitteet ja ilmiöt tulee huomioida ja huolehtia niiden sisällyttämisestä käytettyihin sanastoihin ja ontologioihin.

- Sisällönkuvailu edellyttää tiedonhaun teorian ja käytännön tuntemukseen perustuvaa asiantuntijuutta, taitoa analysoida tietoa, ymmärtää käsitteitä ja käyttää niitä johdonmukaisesti, sekä usein myös aineiston aihealueen substanssiosaamista ja monipuolista kielitaitoa.
- Tieto asiakaskunnan rakenteesta ja tiedontarpeista auttaa tekemään tarkoituksenmukaista sisällönkuvailua asiakaslähtöisesti.

- Oman haasteensa työhön tuo aineistojen laaja-alaisen yliopiston tieteenalojen ja julkaisutoiminnan monipuolisuus.
- Harvinaiset kielet, kaunokirjallisuus, kirjallisuuden ja taiteen tutkimus sekä kuva- ja musiikkiaineistot tuovat omia vaatimuksiaan sisällönkuvailijoille.
- Kartoilla on omat vaatimuksensa.

- Sisällönkuvailun tulisi olla käytettävissä laajasti kaikissa yliopiston tietojärjestelmissä, sillä siitä hyötyisivät kaikki tiedontarvitsijat, niin opiskelijat, tutkijat, yritykset ja yhteisöt kuin tavalliset kansalaiset.
- Sisällönkuvailun merkitys korostuu entisestään, kun tietokannat kasvavat, yhteisiä tietovarantoja otetaan käyttöön ja digitaalinen tietoympäristö laajentuu

- Suurien aineistokokonaisuuksien sisällönkuvailu on relevantin tietoaineiston löytyvyyden kannalta erityisen tärkeää.
- Tämä edellyttää uudenlaisia toimintatapoja ja työvälineitä.
- Elektronisen aineiston osuuden kasvu kirjastomme tarjoamissa tietoaineistoissa on esimerkki tällaisista tilanteista.
- Näitä tietoaineistoja ei ole mahdollista sisällönkuvailla perinteisin keinoin.

- Kirjastossamme on alettu hyödyntää hankitun aineiston mukana saatavan metadatan sisällönkuvailua.
- Meilahden kampuskirjasto Terkossa on kehitetty BookNavigator-ohjelma e-kirjojen hakuun.
- Tämä ohjelma hyödyntää em. metadatta jaettaessa aineisto eri aihekategorioihin.
- Aiheesta enemmän toisessa esityksessä.